

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**



Факультет природничих наук

Кафедра лісового і аграрного менеджменту

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

АГРОЛІСОМЕЛІОРАЦІЯ

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма Агрономія

Спеціальність Н1 Агрономія

Галузь знань Н Сільське, лісове, рибне господарство та
ветеринарна медицина

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №2
від “23” вересня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Агролісомеліорація
Викладач	Турак Олег Юрійович
Контактний телефон	(0342)59-61-72
E-mail викладача	oleg.turak@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Курс / семестр	2/2
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Очно або дистанційно – через е-мейл та месенджер – щоденно у робочі години

2. Анотація до навчальної дисципліни

Дисципліна «Агролісомеліорація» є вибірковою дисципліною для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності Н1 «Агрономія» і визначальною для науково обґрунтованого використання захисних лісових насаджень на сільськогосподарських угіддях і функціонування сучасних лісоаграрних систем. «Агролісомеліорація» передбачає створення системи захисних лісових насаджень на полях, вододілах, схилах вздовж доріг, ярів, вздовж водойм для боротьби з водною та вітровою ерозією ґрунту, снігозатримання, захисту водойм від заносу і замулювання.

Навчальна дисципліна має завдання – познайомити студентів з різними видами захисних лісових насаджень, які адаптовані до конкретних природно-географічних зон. Ознайомити з: особливостям їхнього розміщення; принципами оцінки стану існуючих захисних лісових насаджень, а також елементам проектування недостаючих видів насаджень для ефективного функціонування лісомеліоративних насаджень

Мета предмету «Агролісомеліорація» полягає в тому, щоб студенти в процесі вивчення дисципліни ознайомились з проблемою розв'язання екологічного балансу структури земель та встановлення безпечного співвідношення площ ріллі, природних угідь, багаторічних насаджень. Специфікою науково - обґрунтованого ведення сільського господарства і агролісомеліорації у сучасних умовах с.-г.виробництва, а також вивчення необхідності використання лісомеліоративних насаджень як засобу для ефективного захисту сільськогосподарських угідь.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми з агрономії, що передбачає застосування теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної

діяльності.

ЗК7. Здатність застосовувати знання в практичній ситуації.

ЗК9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК11. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

СК1. Здатність використовувати базові знання основних підрозділів аграрної науки.

СК5. Здатність оцінювати, інтерпретувати й синтезувати теоретичну інформацію та практичні, виробничі і дослідні дані в галузях сільськогосподарського виробництва.

СК9. Здатність управляти комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у конкретних виробничих умовах.

Програмні результати навчання

ПРН4. Порівнювати та оцінювати сучасні науково-технічні досягнення у галузі агрономії.

ПРН6. Демонструвати знання і розуміння фундаментальних дисциплін в обсязі, необхідному для володіння відповідними навичками в галузі агрономії.

ПРН9. Володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, а також культивування об'єктів і підтримання стабільності агроценозів із збереженням природного різноманіття.

ПРН10. Аналізувати та інтегрувати знання із загальної та спеціальної професійної підготовки в обсязі, необхідному для спеціалізованої професійної роботи у галузі агрономії.

ПРН11. Ініціювати оперативне та доцільне вирішення виробничих проблем відповідно до зональних умов.

ПРН18. Працювати самостійно, досягати ефективних результатів у стислий термін, а також проектувати та організовувати технологічні процеси вирощування сільськогосподарських культур.

5. Організація навчальної дисципліни

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість
Лекції	16
Практичні заняття	14
Самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс/рік навчання	Норматив на/вибіркова
2	201	2	Вибіркова

		Агрономія		
Тематика навчальної дисципліни				
Тема	Кількість годин			
	лекції	заняття	сам. роб	
Агролісомеліорація, агролісівництво – історія, сучасний стан, перспективи.	2		6	
Категорії лісомеліоративних насаджень та їх характеристика.	2	2	6	
Полезахисне лісорозведення. Протиерозійний агролісомеліоративний комплекс.	2	2	10	
Меліорація ярово-балкових територій.	2	2	4	
Агролісомеліоративне освоєння піщаних земель та земель виведених під заліснення	2	2	4	
Агролісомеліорація для фермерських і приватних господарств.	2	2	10	
Проектування системи лісомеліоративних насаджень.	2	2	10	
Особливості проведення агролісомеліоративних робіт в ґрунтово-кліматичних умовах Прикарпаття.	2	2	10	
ЗАГ.:	16	14	60	

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Оцінка знань здобувачів освіти здійснюється за 100 бальною шкалою. 50 балів ЗО отримує під час проведення практичних занять; 50 балів здобувач освіти отримує за складання заліку.
Практичні заняття	При оцінюванні практичних занять враховується: рівень теоретичної підготовки та виконання завдань для СРС, розуміння мети та завдання роботи, самостійність та акуратність виконання і оформлення роботи, якість отриманих результатів, заповнення таблиць, виконання малюнків тощо, логічність та грамотність зроблених висновків.
Умови допуску до підсумкового контролю	Підсумкова оцінка виставляється після повного вивчення навчальної дисципліни, яка виводиться як сума проміжних оцінок, які отримав ЗО. Здобувач освіти допускається до підсумкового контролю (заліку) за умови виконання усіх запланованих видів робіт та отримання 25 і більше балів (максимально – 50).
Підсумковий контроль	Залік.

7. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Політика дисципліни передбачає дотримання правил поведінки ЗО і викладачів, передбачених Кодексом честі Карпатського національного університету імені Василя Стефаника.
--------------------------	---

Відвідування занять	ЗО зобов'язані відвідувати усі заняття (лекції та практичні), незалежно у якій формі вони проводяться (аудиторно, дистанційно, індивідуальний графік навчання). Систематичні пропуски занять, без поважних на те причин, є підставою для недопущення до складання семестрового контролю. Пропуски занять за поважних причин, підтверджених документально, відпрацьовуються. У будь-якому випадку ЗО зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх передбачених видів робіт.
---------------------	---

8.Рекомендована література

1. Лакида П. І. Фітомаса лісів України: Монографія. Тернопіль: Збруч, 2002. 256 с.
2. Лакида П. І., Врублевська О. В., Антоненко І. Я., Бала О. П. Економіка природокористування : Курс лекцій. К.: Логос, 2006. 119 с.
3. Свириденко В. Є., Бабіч О. Г., Киричок Л. С. Лісівництво : підручн. К.: Арістей, 2005. 544 с.
4. Юхновський В. Ю., Дударець С. М., Малюга В. М. Агролісомеліорація: підручн. К.: Кондор-Видавництво, 2012. 372 с.
5. Юхновський В. Ю., Дударець С. М., Малюга В. М., Соваков О. В. Лісові меліорації : навч. посіб. К.: Кондор-Видавництво, 2015. 232 с.
6. Агролісомеліорація. Терміни і визначення понять : ДСТУ ISO 4874:2007. [Чинний від 01.01.2009]. К.: Держспоживстандарт України, 2010. 18 с. (Національний стандарт України).
7. Бровко Ф.М., Бровко Д.Ф. Оптимізація водно-фізичних властивостей піщаних ландшафтів для потреб озеленення та лісорозведення // Науковий вісник НАУ. К.: 2002. Вип. 50. С. 255-260.
8. Вакулюк П.Г., Самоплавський В.І. Лісовідновлення в рівнинних районах України. Фастів: Поліфаст, 1998. 508 с.
9. Гладун Г.Б. Лісові меліорації агролісоландшафтів. Словник-довідник основних термінів та визначень. Х.: Нове слово, 2003. 164 с.
10. Осмола М.Х. Лісові культури. Лісові розсадники. К.: ІСДО, 1995. 92 с.
11. Остапенко Б.Ф., Ткач В.П. Лісова типологія: Навч. посібник. Харків: ХНАУ, 2002. 204 с.
12. Пилипенко О.І., Юхновський В.Ю. Обґрунтування параметрів оптимальної позахисної лісистості // Науковий вісник НАУ. К.: 1998. Вип. 10. С. 236-248.
13. Пилипенко О.І., Юхновський В.Ю., Гукасова Г.О. та ін. Методологічні основи і методи досліджень у захисному лісорозведенні // Науковий вісник НАУ. К.: 2004. Вип. 72. С. 242-250.
14. Пилипенко О.І., Юхновський В.Ю., Дударець С.М., Малюга В.М. Лісові меліорації. Підручник / За ред. В.Ю. Юхновського. К.: Аграрна освіта, 2010. 282 с.
15. Юхновський В.Ю., Дударець С.М., Малюга В.М. Агролісомеліорація. Підручник. Кондор. 2024. 372 с.